

Załącznik nr 1

Uzasadnienie opinii komisji habilitacyjnej w sprawie wniosku o nadanie dr Beacie Messyasz stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie ekologia

1. Podstawowe dane z życiorysu naukowego Habilitanta

Doktor Beata Messyasz jest absolwentką Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – w roku 1991 uzyskała dyplom magistra biologii (tytuł pracy: *„Fitoplankton północno-zachodniej części jeziora Lednica w roku 1988/1989”*). Stopień doktora nauk biologicznych w zakresie biologii (hydrobiologii) uzyskała w roku 1999 także na Wydziale Biologii UAM w Poznaniu; podstawą była rozprawa napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Lubomiry Burchardt pt. *„Zależności między fitoplanktonem a elementami fizyczno-chemicznymi w sześciu jeziorach Strugi Gołanieckiej”*. W latach 1991-1999 dr Messyasz zatrudniona była jako asystent i następnie – od 1999 aż do chwili obecnej jako adiunkt w Zakładzie Hydrobiologii Instytutu Biologii Środowiskowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zainteresowania badawcze Habilitantki skupiają się na zagadnieniach dotyczących wpływu czynników siedliskowych na strukturę zbiorowisk fitoplanktonu, zbiorowisk dużych pokrojowo glonów i ich epifitów oraz dotyczyły oceny właściwości bioindykacyjnych i użytkowych makroskopowych glonów.

2. Staże ważne w doskonaleniu warsztatu naukowego oraz mobilność Habilitanta – projekty międzynarodowe, krajowe, udział w konferencjach i efekty współpracy międzynarodowej

Habilitantka od roku 2002 przebywała na 10 stażach zagranicznych (Niemcy, Słowacja, Argentyna, Chorwacja), w tym na 4 stażach trwających po 3 miesiące. Efektem współpracy międzynarodowej jest 7 publikacji (Niemcy, Rumunia, Czechy, Dania, Argentyna) i 6 w ramach współpracy z ośrodkami krajowymi. Publikacje (wykazane i planowane) to efekt udziału w szeregu grantach i projektach. Była kierownikiem 3 projektów badawczych finansowanych przez KBN i MNiSW, głównym wykonawcą w 4 projektach oraz głównym wykonawcą i członkiem konsorcjum w ramach grantu z NCBiR, kierownikiem 1 grantu międzynarodowego, wykonawcą 3 grantów międzyuczelnianych z Akademią Rolniczą w Poznaniu). Dodatkowo brała udział w zleconych opracowaniach operatów ekosystemów wodnych dla szeregu obszarów chronionych w Polsce, w 3 opracowaniach dotyczących Jezior Konińskich oraz w pracach monitoringowych zlecanych przez GIOŚ i MGGP. Habilitantka przedłożyła 197 doniesień na 102 konferencjach międzynarodowych i 95 krajowych.

3. Wartościująca ocena najważniejszych osiągnięć stanowiących wkład Kandydata do dyscypliny

Dorobek naukowy Habilitantki jest ilościowo bogaty i charakteryzuje się wielowątkowością tematów badawczych. Dr Messyasz przejawia wyraźną tendencją do pracy zespołowej, a wyniki badań publikowane były w bardzo zróżnicowanych pod względem rangi czasopismach oraz jako rozdziały w monografiach. Wyniki osiągnięcia naukowego stanowią duży wkład do poznania ekologii glonów – ich uwarunkowań biotycznych i abiotycznych – w rzadko eksplorowanych ekosystemach małych rzek nizinnych. W aspekcie aplikacyjnym badania te wpisują się w prace nad uznaniem glonów za wskaźniki podczas oceniania stanu ekologicznego wód, zwłaszcza przy wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej. Pozostałe publikacje, składające się na dorobek naukowy, są równie istotne z naukowego i praktycznego punktu widzenia. Dotyczą one w szczególności problematyki funkcjonowania zbiorowisk glonów planktonowych i bentosowych w ekosystemach wodnych, zwłaszcza w rynnowych jeziorach przepływowych o zróżnicowanej mikcji i trofii, także - rozmieszczenia fitoplanktonu w profilu pionowym na tle czynników siedliskowych i zmian populacyjnych sinicy *Planktothrix rubescens* w jeziorze wulkanicznym. W konsekwencji Habilitantka ma osobisty (indywidualny i zespołowy) wkład do oceny właściwości bioindykacyjnych i użytkowych słodkowodnych glonów makroskopowych. O wadze tych zagadnień świadczy pośrednio forma sfinansowania omawianych badań (kilkanaście grantów oraz szereg ekspertyz i opracowań na zamówienie).

4. Dane bibliometryczne, stosownie do Rozporządzenia MNiSzW z dnia 1 września 2011 r.

Naukową aktywność Habilitantki można opisać następującymi parametrami: łączna liczba różnorodnych publikacji wynosi aż 105 pozycji (w tym 6 wchodzących w skład osiągnięcia naukowego), sumaryczny IF = 22,545; łączna liczba punktów ministerialnych – 692, iH=4, liczba cytowań wszystkich publikacji – 46. Wśród publikacji znajduje się: 19 artykułów indeksowanych w bazie danych JCR, 23 w recenzowanych czasopismach anglojęzycznych, 3 rozdziały w monografii w języku angielskim, 1 monografia w języku polskim i 32 rozdziały w języku polskim oraz 12 publikacji w materiałach typu *proceedings*. Osiągnięcie naukowe dr B. Messyasz to cykl 6 publikacji (5 prac w czasopismach o zasięgu międzynarodowym: 4 z listy JCR i 1 z listy Scopus oraz rozdział w monografii) – łączna wartość wskaźnika IF osiągnięcia to 2,085 co stanowi 63 punkty MNiSW.

5. Osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne

Habilitationka jest bardzo aktywnym dydaktykiem – na macierzystej uczelni jest koordynatorem 6 przedmiotów (wykładów i ćwiczeń) – w tym połowa w języku angielskim. Prowadziła 4 wykłady monograficzne, 4 moduły wybieralne, liczne ćwiczenia laboratoryjne i ćwiczenia. Samodzielnie wypromowała 21 magistrów i 17 licencjuszy, była promotorem pomocniczym kolejnych 2 prac magisterskich, a także opiekunem naukowym dalszych 34 prac magisterskich i 16 prac licencjackich. Brała udział w opracowaniu skryptów i materiałów dydaktycznych oraz napisaniu klucza do oznaczania gatunków fitoplanktonu. Od roku 2009 uczestniczy w programie edukacyjnym Erasmus między UAM w Poznaniu i uniwersytetami w Niemczech i Rumunii, wynikiem tego jest coroczna organizacja „międzynarodowej szkoły letniej”. Uczestniczy regularnie w „Nocy Naukowców”, „Festiwalu Nauki i Sztuki”, w wykładach i warsztatach dla młodzieży szkolnej, w muzeach, ośrodkach akademickich, na posiedzeniach towarzystw oraz w szkoleniach dla pracowników WIOŚ. Jest członkiem 5 towarzystw naukowych, zasiadała w komitetach organizacyjnych, m.in. Międzynarodowej Konferencji Fykologicznej. Dr B. Messyasz wykonała 24 recenzje artykułów kierowanych do 12 międzynarodowych i krajowych czasopism hydrobiologicznych.

6. Krótkie odniesienia do recenzji

Recenzenci w zbliżony sposób oceniają całokształt działalności Habilitationka, co potwierdzają poniższe cytaty z recenzji. Recenzenci podkreślają, że osiągnięcie naukowe zatytułowane *„Czynniki determinujące proces kształtowania się zbiorowisk fitosestonu w małych rzekach nizinnych”* (cykl 6 prac) to 3 prace monoautorskie, a w pozostałych Habilitationka jest pierwszym i jednocześnie korespondencyjnym autorem, co „świadczy o umiejętności współpracy” (dr hab. Ciecierska). Prace te to „... 6 spójnych tematycznie publikacji” (dr hab. Ciecierska), „zawierają oryginalne wyniki badań, ...wnoszą istotny wkład do wiedzy, ... wiedza ta jest również cenna z wdrożeniowego punktu widzenia” (dr hab. Szelaż-Wasielewska). Prof. Kłosowski ocenia, iż merytoryczna zawartość osiągnięcia naukowego „jest wystarczająca do uzyskania stopnia doktora habilitowanego”. Analizując prace składające się na dorobek naukowy wskazano, że Habilitationka „stopniowo, ale konsekwentnie lokuje wyniki swoich badań w coraz bardziej znaczących czasopismach” (dr hab. Szelaż-Wasielewska), „bardzo szybki wzrost publikacji indeksowanych w ostatnich kilku latach” zauważa też prof. Kłosowski. „Opisane problemy badawcze ... stanowią istotny wkład do wiedzy w szeroko pojętej ekologii glonów (...) cytowania publikacji są standardowe w ramach

nauk hydrobiologicznych" (dr hab. Ciecierska). Według prof. Kłosowskiego „liczbowo jest to dorobek imponujący i w większości opublikowany po uzyskaniu stopnia doktora”. Zauważono, że udział Kandydatki w konferencjach zagranicznych i krajowych jest „imponujący” (dr hab. Szelaż-Wasielewska). Napisano też, że „działalność pozanaukowa dr Messyasz zasługuje na szczególne wyróżnienie, jej zaangażowanie w pracę na uczelni i poza nią jest niezwykle” (dr hab. Ciecierska). Wszyscy troje Recenzenci w swych konkluzjach jednoznacznie stwierdzają, iż Habilitantka spełnia wszystkie wymagania, o których mowa w „Ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym....”.

7. Ocena końcowa

Biorąc pod uwagę wysoce pozytywną ocenę osiągnięcia naukowego, ogólnego dorobku publikacyjnego, dydaktycznego i organizacyjnego, w tym efektów współpracy międzynarodowej i aktywności w pozyskiwaniu środków finansowych na badania naukowe, a także wynik jawnego głosowania (TAK – 7, innych głosów nie było), Komisja wnosi, w formie opinii do Rady Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu o nadanie dr Beacie Messyasz stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie ekologia.

Przewodniczący komisji

.....

/prof. dr hab. Józef Szmeja/

Poznań, dnia 19 listopada 2014 r.